

Confondre els efectes amb la causa

Per Lluís Garcia

«Llegim que l'ús del valencià, o del català, tant és com l'anomenem, és esgarrifosament minoritari. És cert que el retrocés de la llengua en els seus territoris històrics respon a múltiples causes que ens aboquen a l'abisme de la dilució lingüística i, de retruc, cultural: globalització, xarxes socials, canvis en els patrons de consum, un model turístic que massa sovint obvia la població local de forma insultant. Però també per part de les administracions, perquè les dones i homes del cap dret no podem evitar de pensar que hi ha hagut una negligència oficial flagrant davant el que fa temps que es constata. Si es deixa en mans de la ciutadania, sense mesures valentes més enllà de les campanyes pretesament “simpàtiques”, acabarem dient-ho en castellà: “Entre todos la mataron y ella sola se murió.”» (*El Punt Avui*, 10-4-2023, p. 9).

14

El fragment anterior i altres descripcions semblants, o encara més catastrofistes, no són les raons de la precarietat del català sinó que en són les conseqüències, són els **efectes d'una causa general**, el **genocidi** a què estan sotmesos els nostres Països Catalans, tal com es detalla en el llibre confeït per diversos autors* coordinats per Lluís Garcia

i Sevilla: *Recopilació d'accions genocides contra la nació catalana* (Ed. Base, Barcelona 2022).

És difícil sintetitzar un llibre de 397 pàgines, i encara més si hom només considera que hi ha genocidi si hi ha matances brutals, quan el creador del terme, Raphael Lemkin (el jurista que tipificà el delictes en

dret internacional), considera que els objectius d'un genocidi serien la desintegració de les institucions polítiques i socials, de la cultura, de la **llengua**, dels sentiments nacionals, de la **religió** i de l'economia dels grups nacionals. Posat en **negreta** l'objectiu més clarament manifest i en **subratllat** l'única característica que l'estructura dita *Espanya* no ens ha perseguït, atès que som tan catòlics com els espanyols.

El genocidi, la causa, és una hidra amb molts de caps que, a més, es multipliquen quan se'n talla un; per això és tan extens el llibre. **I sense possibilitat de defensa jurídica:** Considereu, simplement, l'«**oblit**» de la llengua en la **Constitució de 1978 del Regne d'Espanya** (p. 61-63 del llibre).

Com la Constitució de la Segona República Espanyola, la Constitució actual del Regne d'Espanya ni tan sols esmenta l'existència de la llengua catalana, si bé totes dues constitucions obliguen els catalanoparlants a saber i conèixer la llengua espanyola, dita castellana en tot moment:

«**Artículo 3.1. El castellano es la lengua española oficial del Estado. Todos los españoles tienen el deber de conocerla y el derecho a usarla**» (Constitució espanyola, 6-12-1978, actualment vigent).

La Constitució actual del Regne d'Espanya, a més, priva els catalanoparlants de poder-se defensar de possibles discriminacions per tenir la llengua catalana com a llengua pròpia, personal o nativa. Aquesta indefensió es legisla en l'article 14 mitjançant una versió «afaitada» de l'article 2.1 de la *Universal Declaration of Human Rights* de 1948: «*Everyone is entitled to all the rights and freedoms*

set forth in this Declaration, without distinction of any kind, such as race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status.»

L'article 14 de la Constitució monàrquica espanyola, que en l'article 10.2 afirma «*Las normas relativas a los derechos fundamentales y a las libertades que la Constitución reconoce se interpretarán de conformidad con la Declaración Universal de Derechos Humanos y los tratados y acuerdos internacionales sobre las mismas materias ratificados por España*», simplement suprimeix la llengua com a motiu de discriminació: «*Los españoles son iguales ante la ley, sin que pueda prevalecer discriminación alguna por razón de nacimiento, raza, sexo, religión, opinión o cualquier otra condición o circunstancia personal o social.*»

Atès que el Regne d'Espanya ha subscrit la Convenció Europea de Drets Humans, la seva constitució igualment contravé l'article 14 de la Convenció: «*The enjoyment of the rights and freedoms set forth in this Convention shall be secured without discrimination on any ground such as sex, race, colour, language, religion, political or other opinion, national or social origin, association with a national minority, property, birth or other status.*»

L'omissió de la llengua com a motiu invàlid de tracte diferenciat es reproduïx en l'article 510 del Codi penal espanyol actualment vigent (que defineix els «delictes d'odi»), la qual cosa contradiu de manera flagrant l'esperit del concepte de delictes d'odi i exclou els actes de discriminació lingüística de l'agregant penal inherent a aquest delictes. ❄

Fonts:

GARCIA, L. [Daniel Bastida, pseud.]. «Una constitució que ens discrimina». *Avui*, 16-11-1978, p. 3.

GARCIA, L.; JOAN, B.; SUAY, F. «En tenir les eines, fem la feina». *Revista de Catalunya*, núm. 297, p. 85-104 (2017).

CUSSÓ, R.; GARCIA, L. «Le droit à l'autodétermination de la Catalogne et le Royaume d'Espagne», 2021. <https://hal.archives-ouvertes.fr/hal-03134589>

ESCRIBANO, D. «Jaume Alonso-Cuevillas: "Tots els qui parlem català estem acostumats a experiències de discriminació lingüística"». *dBalears*, 20-7-2020.

<https://www.dbalears.cat/balears/2020/07/20/341733/jaume-alonso-cuevillas-tots-els-qui-parlem-catala-estem-acostumats-experiencies-discriminacio-linguistica.html>